

Грудень 2025

Звіт про ситуацію в Україні

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- В грудні під частковий контроль російської армії перейшли Покровськ у Донецькій області та Добропілля в Запорізькій області. **Разом із тим, Сили оборони України змогли вибити більшу частину російських підрозділів з [міста Куп'янськ](#) у Харківській області**, про повне захоплення якого неодноразово повідомляло військово-політичне керівництво РФ. Залишки російського угруповання в місті перебувають в оточенні, спроби деблокувати їх не мають успіху. **Загальні втрати російських військ, за даними української сторони, на кінець грудня складають вже [близько 1.209.000](#) військовослужбовців, зокрема, лише в 2025 році було завдано безповоротних і санітарних втрат у кількості майже 418.000 осіб. [Понад 10.000](#) військовослужбовців ЗС РФ потрапили в полон за час повномасштабного вторгнення.**
- **Збройні сили РФ продовжують завдавати удари по українських населених пунктах з використанням крилатих ракет, авіабомб та дронів-камікадзе.** Під ударами в грудні перебували [Київ](#), [Харків](#), [Запоріжжя](#), [Одеса](#), [Дніпро](#), [Луцьк](#), [Черкаси](#), [Чернігів](#), [Суми](#), [Херсон](#), [Миколаїв](#), [Вознесенськ](#), [Біла Церква](#), [Умань](#), [Кривий Ріг](#), [Павлоград](#), [Слов'янськ](#), [Краматорськ](#), [Кременчук](#), [Охтирка](#), [Бурштин](#), [Фастів](#), інші населені пункти. Одним з основних об'єктів атак є енергетична інфраструктура, внаслідок обстрілів сотні тисяч осель у різних населених пунктах опинилися без світла, тепла та води у холодну погоду. Також російська армія активно атакувала портову інфраструктуру, так, 24 грудня було зафіксовано [витік соняшникової олії](#) в акваторію Чорного моря через руйнування резервуару в порті "Південний".
- Загалом упродовж 2025-го року ЗС РФ випустили по Україні понад 60.000 керованих авіабомб, близько 2.400 ракет різних типів та понад 100.000 ударних дронів. Понад 4.500 атак було здійснено на українську енергосистему.
- **Впродовж грудня було здійснено ряд уражень російської бойової авіації та флоту.** Так, 4 грудня було уражено літак МіГ-29 на території військового аеродрому "Кача", 18 грудня на аеродромі "Бельбек" було знищено літак МіГ-31 із боєкомплектом, а 20 грудня на тому ж аеродромі уражено два Су-27. У ніч проти 21 грудня під Липецьком було здійснено підпал двох літаків Су-30. Також було знищено протичовновий літак Іл-38Н на аеродромі в Єйську, після чого підводний дрон зміг непомітно дістатися 15 грудня до бази Чорноморського флоту РФ у Новоросійську та [уразити підводний човен](#) класу "Варшав'янка". У ніч на 19 грудня було уражено військовий корабель класу 22460 "Охотник". **Триває також знищення тіньового танкерного флоту, нафтовидобувних платформ у Каспійському морі та нафтопереробних заводів у різних містах Росії.** Внаслідок українських ударів та санкцій з боку партнерів України ціни на російську нафту впали в деякі дні до \$33,17. При цьому все більше імпортерів з різних країн світу відмовляються від подальшої закупівлі російських нафтопродуктів.
- У грудні було зафіксовано ще кілька воєнних злочинів, учинених російськими військовослужбовцями, зокрема, [розстріл трьох військовополонених](#) під Покровськом, і ще трьох – під Гуляйполем.

- У грудні Україна змогла повернути тіла 1003 полеглих військовослужбовців. Обмін військовополоненими не відбувалося, але вдалося повернути з Білорусі 5 цивільних українців, які раніше утримувалися в цій країні. Загалом у грудні режим А.Лукашенка передав українській стороні 114 осіб, більшість із яких є цивільними білоруськими політв'язнями. Також 67 цивільних вдалося повернути з території РФ та ТОТ України.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- Російська агресія супроводжується цілеспрямованими злочинами проти українських дітей. Згідно з оприлюдненою на сайті ОГП [інфографікою](#), унаслідок повномасштабної агресії РФ загинули 677 дітей, ще 2313 зазнали поранень. Офіційно [верифіковано](#) 19 546 дітей як депортованих або примусово переміщених, з яких повернути вдалося лише близько 1 900. Наразі триває процесуальне документування понад 5 300 кримінальних проваджень за фактами злочинів проти дітей. Окремо [зафіксовано](#) примусове вивезення 52 цивільних осіб, зокрема дітей, з прикордонного села на Сумщині до РФ. Водночас Україна за підтримки міжнародних партнерів у межах ініціативи Bring Kids Back UA [продовжує повертати](#) викрадених дітей, регулярно повідомляючи про успішні рятувальні операції з тимчасово окупованих територій та посилюючи міжнародний тиск задля їх безумовного повернення.
- росія продовжує використовувати нищення культури як інструмент війни та стирання пам'яті. В Україні [зруйновано](#) або пошкоджено 1630 пам'яток культурної спадщини та 2437 об'єктів культурної інфраструктури у 18 областях, майже 500 із них знищені повністю. Від початку повномасштабної війни [загинули](#) 245 митців і 119 медійників, що свідчить про цілеспрямоване нищення культурної та інформаційної еліти. У грудні російські війська знову [обстріляли](#) будівлю Херсонського обласного краєзнавчого музею, який під час окупації був пограбований – з його фондів [викрадено](#) близько 23 тисяч музейних експонатів.
- Унаслідок системних атак РФ докілья України зазнає масштабних руйнувань: підтверджені екологічні збитки від повномасштабної війни [перевищили](#) €6,01 трлн, з них понад €773 млрд – на [Луганщині](#). Удари по портовій інфраструктурі Одещини спричинили витоки соняшникової олії у [Сухий лиман](#) і [Чорне море](#) з ураженням птахів; після атаки 1 грудня в Овідіюполі пожежа на нафтобазі [призвела](#) до викиду майже 20 тонн забруднювальних речовин. На Вінниччині [зафіксовано](#) потрапляння мазуту в Південний Буг, а на Чернігівщині удари БПЛА спричинили забруднення ґрунтів і повітря зі збитками від [мільйонів](#) до [сотень](#) мільйонів гривень. На Харківщині сукупна шкода докілью з 2022 року [перевищила](#) €531 млрд, зокрема удари по ХНУ ім. Каразіна у 2025 році [завдали](#) екосистемі €1,9 млрд збитків. На ТОТ фіксується екологічний колапс: у Луганську [повідомляють](#) про зливи токсичних стоків у річку Лугань, у Маріуполі – про [розливи](#) нафтопродуктів і системні скиди неочищених стоків у річки та Азовське море.
- Окупаційна модель РФ поглиблює гуманітарно-екологічну кризу, підміняючи базове управління пропагандистськими проєктами та ігноруючи безпеку й водозабезпечення. В окупованому Маріуполі на тлі водної кризи й забруднення моря та річок окупанти [декларують](#) розвиток «туризму» і розширення набережної, водночас обмежуючи висвітлення реального дефіциту води. На окупованій Донеччині напади бродячих собак [пов'язують](#) із руйнуванням комунальних служб і провалом базових функцій управління. В окупованому Криму водна криза [поглиблюється](#): за 2025 рік запаси у водосховищах скоротилися на 34 млн м³, Ізобільненське водосховище має критично низьке наповнення, а в Алушті запроваджено графіки подачі води.

- **Країна-агресор руйнує базові системи життя на ТОТ.** На ТОТ Донбасу шахтарі [скаржаться](#) на закриття шахт, падіння видобутку та не виплату зарплат, що залишає людей без засобів до існування на тлі фактичної ліквідації вугільної галузі окупаційною владою РФ. Фіксуються провали базових функцій: [руйнування](#) «відновлених» будинків у Сіверськодонецьку та нестача нотаріусів; [закриття](#) єдиної аптеки мікродоз для дітей у Донецьку; деградація медицини ([першокурсники](#) в лікарнях Луганщини, [відмова](#) в невідкладній допомозі у Скадовську без «прописки»). Водна криза на Донеччині супроводжується [каральними рейдами](#) й зливом [резервів](#), у Мелітополі [обмежено](#) доступ до готівки; у Севастополі «водогін» [пошкоджує](#) житло на тлі ознак корупції, у Дніпрорудному просідання напруги зупиняє котельню й [залишає](#) людей без тепла; вчителям системно [затримують](#) зарплати та прив'язують виплати до лояльності.
- **РФ закріплює контроль над ТОТ через символічну русифікацію та узаконене вилучення української власності.** У Луганську [готують](#) пам'ятник Катерині II й «Єкатерининську площу», Кремль [запускає](#) проєкт «Ефективний регіон» із «кураторами» для повного контролю над окупаційними адміністраціями; Держдума [узаконила](#) конфіскацію «безгосподарного» житла на ТОТ до 2030 року для передачі завезеним кадрам, у Маріуполі [відкрили](#) «відновлений» Драмтеатр як елемент замовчування воєнного злочину та русифікації, у Криму на Ай-Петрі «спортивні» землі [збудували](#) наближені до влади й готують легалізацію, а на Луганщині [оголосили](#) «приватизацію» українського держмайна на 2026 рік мінімум на 120 млн руб.
- **Кремль формує мобілізаційний резерв на ТОТ, поєднуючи освітній, фінансовий і церковний вплив.** На Луганщині військкомати й військові [агітують](#) учнів випускних класів на контракт або у військові виші РФ, дітей [примушують](#) вступати до воєнізованих організацій і змінюють документи для ускладнення повернення; у Донецьку боржників [підштовхують](#) «закривати» кредити контрактом на фронт, а в Криму в храмі Саки за участі «Барс-Крим» дітям [демонстрували](#) роботу зі зброєю.
- **Окупаційна влада РФ встановлює тотальний контроль над життям цивільних.** У Криму за 2017–2025 роки [зафіксовано](#) 10 727 порушень прав людини (7 166 – проти кримських татар) і 486 політв'язнів/переслідуваних; у Лисичанську, Сіверськодонецьку та Рубіжному роками [блокують](#) мобільний зв'язок та інтернет, у Сімферополі під виглядом «навчань» [відпрацьовують](#) фільтраційні перевірки, а на ТОТ Донеччини масово [блокують](#) номери й змушують перереєстровувати SIM-карти через багатогодинні черги.

ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР

- Удари РФ по енергетичній інфраструктурі наприкінці 2025 року змінили **ландшафт української стійкості**. Якщо раніше головною проблемою був дефіцит електроенергії як такої, то у 2026 році на перший план виходять **питання системної надійності промислових вузлів та здатності тилу функціонувати в умовах постійної «енергетичної фрагментації»**. Нижче наведено **10 нових вразливостей для стійкості тилу та ВПК у 2026 році**.
- **Дефіцит маневрових потужностей (ТЕС/ГЕС)**. Внаслідок атак кінця 2025 року база генерації змістилася в бік АЕС. Атомні станції не можуть швидко змінювати потужність. При ранковому піку споживання ВПК-підприємства змушені зупинити лінії, оскільки мережа не має «швидких» мегават для покриття стрибка. Існує ризик частотних аварій у мережі.
- **Уразливість «останньої милі» високовольтних мереж**. Навіть при наявності генерації, доставка енергії до конкретних оборонних кластерів через розбиті вузлові підстанції

750 кВ залишається «вузьким місцем». Експерти прогнозують перехід на локальні мікромережі.

- [Критична залежність від імпорту комплектуючих для енергоремонту](#). Запас радянських трансформаторів вичерпано. Перехід на західне обладнання потребує часу на виготовлення (від 6 до 12 місяців).
- [Ерозія логістичних ланцюгів через перебої на залізниці](#). Масовані удари по тягових підстанціях змушують переходити на тепловозну тягу, що повільніше та дорожче.
- [Вразливість підземних виробництв до затоплення/вентиляції](#). Україна активно переносить ВПК під землю. Проте ці об'єкти критично залежать від безперебійного живлення систем водовідведення та вентиляції.
- [Кадровий голод у тилівій інфраструктурі](#). Постійні ремонти під вогнем призводять до вибуття найбільш кваліфікованих енергетиків та інженерів (загибель або виснаження).
- [Кібер-фізичні атаки на системи управління](#). Інтеграція тисяч малих генераторів та сонячних станцій у єдину мережу створює тисячі нових точок входу для хакерів РФ та подальших спроб спричинити каскадний блекаут.
- [Фінансова нестабільність оборонних контрактів](#). Через падіння ВВП внаслідок енергокризи (прогноз росту всього 1-2%), бюджету важче авансувати довгострокові розробки 2026 року.
- [Уразливість складів паливно-мастильних матеріалів](#). Орієнтація на генератори підвищує попит на дизель. Відповідно, ЗС РФ зміщують фокус ударів на нафтобази, щоб знеструмити «резервне» живлення країни.
- [Психологічна втома персоналу стратегічних підприємств](#). Життя в режимі «робота при свічках – дім без тепла» знижує продуктивність праці та точність у виробництві складних систем (дронів, ракет).

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Про перемовини, «мир» виключно на російських умовах.** РФ в цілому звинувачує Україну, країни ЄС у потенційному зриві, відсутності прогресу в перемовинах зі США «про мир». Ключовий наратив, що український президент не хоче миру через «бажання звернути владу». В той же час, РФ відмовилася від різдвяного перемир'я, запропонованого Україною та партнерами, вказуючи, що РФ «прагне миру, а не перемир'я, яке було б черговим обманом та запудрюванням мізків.» ([Песков](#)). В РФ продовжують говорити про «нейтральний статус» України, зокрема стосовно політичного вибору, вказуючи, що таке розуміння узгоджується з позицією США «Досягнуті Москвою та Вашингтоном розуміння щодо України полягають у тому, що вона має повернутися до нейтралітету, без'ядерного та позаблокового статусу». ([Лавров](#)). Йдеться й про «захист національних меншин», умови стосовно російської мови в Україні ([Лавров](#))
- Напочатку грудня у потенційному зриві мирного процесу звинувачується офіційний Київ та ЄС не зацікавлені у довгостроковому мирі, бо це, за кремлівськими наративами «політичне виживання», «Київ та ЄС налаштовані лише на перемир'я для переозброєння української армії» ([Волошин](#)).
- Після зустрічі президента США Д.Трампа та президента України В. Зеленського РФ звинуватила Україну начебто в атаці на резиденцію Путіна на Валдаї, вказуючи, що «РФ

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНOSTI

посилить переговорну позицію» ([Песков](#)), що Україна начебто [зриває](#) переговорний процес, торпедує «[мирні ініціативи рф та США](#)».

- **«Ядерні погрози», спроба ескалації. На тлі мирних заяв РФ та т.зв. Президент Білорусії О. Лукашенко** звказує на розміщення ракетного комплексу «Горішник» (10 комплексів) та його постачання на бойове чергування напочатку грудня. Декларується розвиток подальшої військової та військово-технологічної співпраці з Росією, зокрема у сфері [ракетобудування](#). Періодично в масових пропагандистських [джерелах](#) (Росія 1) поширюються меседжі голови президії Ради із зовнішньої та оборонної політики Сергій [Караганов](#), що «невикористання Росією ядерної зброї під час вирішення українського конфлікту є частково зайвою гуманністю», рано чи пізно потрібно розпочати активно застосовувати ядерне стримування задля залякування.
- **Повне заперечення української громадянської та національної ідентичності. Тимчасово окуповані території України.** Продовжують поширюватися наративи по «історичні російські землі» щодо тимчасово окупованих територій, зокрема «Донбасу» ([Путін](#)). Активно стали поширюватися наративи про утиски російської мови, «зміну лінгвістичної ідентичності», в чому звинувачується президент України та його дружина ([Захарова](#)), йдеться про т.зв. [утиски](#) російськомовних громадян України. Значна [частина](#) наративів про утиски в Україні православних релігійних громад, відзначення Різдва 25 грудня, а не 7 січня подається в РФ як «[неповага до християн](#)».
- **«Про т.зв. успіхи РФ». Ескалація бойових. Обстріл енергетичної інфраструктури України, обстріли українських міст.** Триває поширення [наративів](#) про планування подальшого наступу РФ в Україні, зокрема стосовно Києва, Одеси, інших міст мільйонників, «військове рішення все-таки буде ухвалене до кінця 26-го року, військова перемога». Масові удари про українській цивільній інфраструктурі подаються як: удари по об'єктах, що [«піддерживают ВСУ»](#); «возмездие»; «противодействие иностранным наемникам», при цьому не йдеться про жертви серед цивільних, позбавленн твзимку тепла та світла мільйонів громадян через масові атаки та обстріли.
- **Дискредитація українського політичного керівництва.** Триває поширення наративів про те, що війна триває начебто тільки через бажання української сторони залишитися при владі. Публічно проголошуються прямі погрози життю та безпеці ([Медведев](#)).